

Sygn. akt III CZ 163/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa Gminy Police
przeciwko B.G., K.G., M.G. i O.G.
o opróżnienie lokalu mieszkalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 września 2022 r.,
zażalenia pozwanych
na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 10 listopada 2021 r., sygn. akt II Ca 494/21,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie odrzucił skargę kasacyjną pozwanych B.G., M.G., K.G. i O.G. od wyroku tego Sądu z dnia 20 lipca 2021 r. wydanego sprawie z powództwa Gminy Police o opróżnienie lokalu mieszkalnego.

Sąd uznał, że dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o eksmisję jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia bez względu na to, czy sąd orzeka o prawie do lokalu socjalnego. Wartość ta wyrażała się w okolicznościach sprawy kwotą 2247 zł.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżyli zażaleniem pozwani, argumentując, że skarga kasacyjna powinna być uznana za dopuszczalną, ponieważ przedmiotem sprawy jest roszczenie niemajątkowe w postaci prawa do lokalu socjalnego, którego Sąd Okręgowy powodom odmówił, mimo istnienia przesłanek do jego przyznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² k.p.c. w sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Przedmiotem sprawy są prawa majątkowe, jeżeli zgłoszone żądanie zmierza do ochrony dobra o majątkowym charakterze, służąc realizacji interesów majątkowych. O kwalifikacji tej decyduje typowy interes, jaki realizuje sporne prawo. Za majątkowe uznaje się prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowe małżeńskie i prawa własności intelektualnej (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 183 i z dnia 16 października 2009 r., III CZP 54/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 34, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2012 r., V CSK 291/11, z dnia 16 października 2014 r., III CZ 42/14, z dnia 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14 i z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZ 53/16).

W postanowieniu z dnia 8 stycznia 2009 r., I CZ 112/08, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że realizacja przez lokal socjalny i prawo do niego funkcji polegającej na zapewnieniu minimum poszanowania godności człowieka nie budzi wątpliwości, lecz nie można stąd wywodzić wniosku o niemajątkowym charakterze sprawy o eksmisję - ani w części dotyczącej orzeczenia o uprawnieniu do lokalu socjalnego, ani tym bardziej w ogóle. Uznał zarazem, że leżące u podstaw powołanego w zażaleniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2004 r., II CZ 134/03, założenie o niemajątkowym charakterze środków służących zapewnieniu minimum poszanowania godności człowieka jest zdecydowanie nietrafne. Środki służące poszanowaniu godności człowieka mogą mieć różny charakter; mogą nimi być m.in. przedmioty materialne konieczne do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, w tym mieszkanie. Skoro więc chodzi

o przedmioty materialne, będące typowym przedmiotem obrotu gospodarczego, nie można uprawnień do nich uważać za pozbawione wartości majątkowej. W sprawach o eksmisję z lokalu mieszkalnego nie ma zarazem podstaw do odrębnego uwzględniania wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) w części dotyczącej uprawnienia do lokalu socjalnego. Jeżeli więc powód dochodzi opróżnienia lokalu mieszkalnego, to sprawa ma - także wtedy, gdy sąd jest obowiązany orzec co do uprawnienia do lokalu socjalnego - charakter sprawy o prawa majątkowe, nie wyłączając części dotyczącej tego orzeczenia, i stosują się do niej, również w tej części, przepisy o obliczaniu wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) w sprawach o wydanie przedmiotu najmu.

Zapatrzywanie o majątkowym charakterze sprawy o eksmisję zostało jednolicie podzielone w późniejszym orzecznictwie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2015 r., IV CZ 25/15 i z dnia 11 października 2019 r., I CZ 71/19).

Aprobując przytoczoną argumentację, zażalenie należało uznać za bezzasadne. Sąd Okręgowy trafnie zakwalifikował sprawę, w której wydano zaskarżony wyrok, jako sprawę o prawa majątkowe w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c. Jeżeli więc wartość przedmiotu zaskarżenia wyrażała się kwotą 2247 zł, czego pozwani nie kwestionowali, to skargę kasacyjną należało uznać za niedopuszczalną *ratione valoris* (art. 398² § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.